

Thor Arne Bjerknes
Vestre Gaustadveg 36
2230 SKOTTERUD

Deres ref

Vår ref
20/152-

Dato
2. mars 2021

Avslag på søknad om bekkelukking i Eidskog kommune i Innlandet - klagesak

Thor Arne Bjerknes har i brev av 09.01.2020 påklaget Norges vassdrags- og energidirektorats (NVE) avslag av 20.12.2019 på søknad om å lukke en sidebekk til Leirbekken i Eidskog kommune.

NVE har vurdert klagen uten å finne grunnlag for å omgjøre sitt vedtak, og har sendt saken til departementet i brev av 24.01.2020.

1. Bakgrunn

Thor Arne Bjerknes søkte 25.06.19 om å lukke 120 m av en sidebekk til Leirbekken vest for Magnor sentrum i Eidskog kommune. Begrunnelsen for tiltaket er bedre arrondering av jordbruksarealene ved at to jorder, hvorav det minste er på 6,6 daa, vil kunne drives under ett. Tiltaket vil føre til at bekkedalen omgjøres til om lag 1,5 daa fulldyrket mark.

NVE har sendt saken på begrenset høring til Eidskog kommune, Hedmark (nå Innlandet) fylkeskommune og Fylkesmannen (nå Statsforvalteren) i Innlandet. Eidskog kommune fraråder at det blir gitt tillatelse og mener at fordelene av tiltaket ikke oppveier ulempene. Hedmark fylkeskommune gir uttrykk for at lukking av bekker som hovedregel må unngås. Fylkesmannen i Innlandet har vurdert miljøfaglige forhold, og har ingen merknader til søknaden.

NVE har oppsummert sitt vedtak som følger:

"Sidebekken som er omsøkt lukket er liten, og det er svært sannsynlig at bekken går helt tørr i tørre perioder. Den fungerer likevel som flomløp i flomperioder. Bekkedalen har godt utviklet kantvegetasjon, men det er ikke registrert naturtyper eller rødlistede arter.

Det er negative konsekvenser for kulturlandskapet, som Eidskog kommune har motsatt seg. Kommunen er også bekymret for mulig spyleeffekt ved enden av bekkelukkingen når det går vann i røret.

Området bekkedalen ligger i er svært utsatt for erosjon, og NVE er bekymret for at røret ofte kan gå tett ved høy massetransport i vassdraget.

Fordelen ved tiltaket er en liten økning i dyrkbart areal, og noe enklere driftsforhold for tiltakshaver.

NVE er generelt skeptiske til lukking av bekker, blant annet av grunnen nevnt i dette brevet. De små fordelene for tiltakshaver veier ikke opp for ulempene tiltaket har for vannets frie vei, landskap og for erosjonsforholdene i området. Dette til tross for at det ikke er registrert spesielle naturverdier i området.»

2. Klagen

Departementet oppsummerer klagen som følger:

- Undersøkelser gjennomført av NLR Øst i 2018 viser til at erosjonen til den aktuelle sidebekken er liten, og NVE har overvurdert faren for at erosjon skal føre til tetting av rør.
- Steinsetting ved utløpet av røret vil hindre skader som følge av spylingseffekt.
- Bekkelukkingen vil føre til endring av kulturlandskapet, men det aktuelle tiltaket er lite, og vil ha begrenset effekt for kulturlandskapet i området.
- Bekkedaler har betydning som spredningskorridorer, og det er mange bekkedaler i området. Det aktuelle tiltaket er imidlertid lite og vil ha liten konsekvens for dette temaet.

3. Departementets merknader

Tillatelse til lukking av sidebekken til Leirbekken kan gis om "*fordelene ved tiltaket overstiger skader og ulemper for allmenne og private interesser*", jf. vannressursloven § 25 første ledd. Departementet vil drøfte de merknadene i klagen som er nødvendig for å begrunne avgjørelsen. Departementet kan også ta hensyn til forhold som ikke er berørt i klagen.

Nytten av tiltaket vil være bedre arrondering av jordbruksarealer ved at et areal på om lag 6 daa og et areal på om lag 43 daa kan drives under ett. Tiltaket vil innebære en økning i fulldyrket areal med om lag 1,5 daa.

NVE har i sitt vedtak lagt til grunn at bekkelukking har ulemper for kulturlandskap og naturmangfold, og kan bidra til økt erosjon, og mener ut fra dette at bekkelukking på generelt grunnlag bør unngås. Dette er også nedfelt i NVEs "*Veileder nr 1-2017 Veileder til vannressursloven og NVEs behandling av vassdrags- og grunnvannstiltak*."

Fylkeskommunen deler NVEs syn. NVE viser også til at Eidskog kommune i sin uttalelse har lagt vekt på at det er viktig at bekkedaler ivaretas som elementer i kulturlandskapet og som spredningskorridorer. Kommunen peker også på at tiltaket kan bidra til økt tilførsel av masser til Leirbekken som følge av spylingseffekten gjennom røret. Kommunen mener også at det

omsøkte tiltaket ikke gir spesielt mye nydyrka jord, og viser til at det minste jordet er stort nok til å drives alene.

Departementet er enig med klager i at det aktuelle tiltaket er av begrenset omfang, men mener samtidig at nytten ved tiltaket er begrenset. Departementet legger til grunn at det er av verdi for kulturlandskap og naturmangfoldet at bekkeløpet holdes åpent, og at det ikke kan ses bort fra at tiltaket vil kunne øke faren for erosjon og økt massetransport ut i Leirbekken.

Tiltakshaver har i søknaden gitt uttrykk for at det kan bli vanskelig å oppfylle § 6 i nydyrkingsforskriften, som omhandler forholdet til kantvegetasjonen langs vassdrag, og at det eventuelt må dispenseres fra forskriften.

Søknader etter nydyrkingsforskriften skal behandles av kommunen. I henhold til veilederen for forskriften skal forholdet til vannressursloven avklares ved behandlingen av planen for nydyrking. Departementet kan ikke foregripe en eventuell behandling etter nydyrkingsforskriften. Departementet har imidlertid merket seg, og legger stor vekt på, at Eidskog kommune fraråder at det blir gitt tillatelse og ønsker å ta vare på de strukturene i jordbruksområdene som bidrar til variasjon i kulturlandskapet, som for eksempel bekkedaler og åkerøyer.

Etter en samlet vurdering mener departementet at fordelene ved tiltaket er mindre enn ulempene. Kravet i vannressursloven § 25 er dermed ikke oppfylt.

4. Departementets vedtak

Klagen fra Thor Arne Bjerknes tas ikke til følge. NVEs avslag av 20.12.2019 på søknaden om lukking av en sidebekk til Leirbekken opprettholdes.

Dette vedtaket kan ikke påklages, jf. forvaltningsloven § 28 tredje ledd, første punktum.

Med hilsen

Lars Christian Sæther (e.f.)
avdelingsdirektør

Steinar Pettersen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi

Eidskog kommune
Innlandet fylkeskommune
Norges vassdrags- og energidirektorat
Statsforvalteren i Innlandet